

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 511 בס"ד ערש"ק פר' עקב (ספרי) כ"א מנ"א תשע"ה

פנינים בקריים

והיה עקב תשמעון (ו', י"ב) אין והיה אלא שמחה (בראשית רבה מה) והיה אותיות הוי' שהשי"ת מקבל תענוג כי עקב תשמעון וכו' היינו שהסוף יהיה שישראל ישמעו וישמרו לעשות את כל המצוה כי לא ידח ממנו נדח ועתידים ישראל לבוא אל האמת וידעו כי ה' אחד ומה מקבל תענוג ועבור זה העולם קיים.
(מהר"י מרוזין זיע"א)

והיה עקב תשמעון (ו', י"ב) בתיבת 'והיה' קיים הצירוף של אותיות הוי-ה ברוך הוא, והרמו בזה הוא, כי אותיות י-ה רומזות על הבחינה הראשונה שעובד את הבור"ה ומשיג את אחדותו ע"י המחקר השכלי, ואותיות ו-ה רומזות על הבחינה השניה שהוא עובד ע"י אמונה. וכאן מרמזו על עיקר עבודתו שהיא על ידי האמונה ולכך האותיות ו-ה קודמות לאותיות י-ה. וזהו והיה ו-ה קודמות ל-ה.
(לקוטי רבי משה יעקב)
והיה עקב תשמעון וגו' (ו', י"ב) עיקר הכל הכנעה עם שמחה ואין זה סתירה כי באמת עיקר השמחה בא מזה שמכניע עצמו ויודע שאין לו כלום, והשמחה שבחר בנו ה' ונתן לנו התורה ומצות ושיש לו נח"ר מעבודתינו, וזה פירוש הפסוק והיה מלשון שמחה ועקב הוא ענה שהוא בעקב בשפלות עי"ז תשמעון.
(הרה"ק מלובלין זיע"א)

והיה עקב תשמעון וגו' (ו', י"ב) מורה על שנהיה אנחנו מתחזקים לכנוס תחת עול קדושתו יתברך ועי"ז יהיה נשרש בנו אחדות הקדושה מב' הקוים. הקוים מצד המקבל המרמז בושמרתם וכו' והקוים מצד המשפיע המרמז בושמר ה' אלקיך לך וכו' ועי"ז שני אלה הקוים נשפעים כל הברכות הנאמרים בענין את הברית ואת החסד וכו'.
והיה עקב תשמעון וגו' (ו', י"ב) כשיתן האדם אל לבו שישאלו אותו בכי"ד של מעלה "קבעת עתים לתורה" ('עקב' ר"ת קבעת עתים בתורה) לכן טוב שכבר בעוה"ז תשמעון את המשפטים האלה, ואז ושמר ה' אלקיך וכו', היינו שעל ידי למוד התורה יתקיים בכם (משלי ה' מב) בשכבך תשמר עליך.
(אמרי אלימלך - מרפא לנפש)

לא יהיה כך עקר ועקרה (ו', י"ד) פרש"י עקר שאינו מוליד. וצ"ב הא איתא ביבמות (סד) מפני מה אמותינו עקרות מפני שה' מתאוה לתפלתם של צדיקים הרי שהיות עקרות יש בה ערך, אלא דאח"כ עקר ועקרה אחרי התפלות וההפצרות זוכה לפרי בטן וממילא אינה קללה אלא ברכה משום שהקב"ה מתאוה לתפלתם של צדיקים אבל אם ח"ו גם לאחר תפילות ובקשות לא יזכו לפרי בטן היה לא תהיה אם עושים רצונו של מקום.

והסיר ה' ממך כל חולי וגו' (ו', ט"ז) להבין הלשון והסיר שמשמעו אחרי התהוות איזה מחלה ר"ל, ובפרשת בשלח נאמר אם שמוע תשמע וכו' כל המחלה וכו' לא אשים עליך דהיינו שלא יתהווה שום מחלה שיהיה צריך הסרה, יש לומר כי המאמר אם שמוע תשמע היה תיכף אחר צאת ישראל ממצרים וכו' והיו ככסף מזוקק בלי שום בחינת מחלה. הבטיח השי"ת שאם שמוע ישמעו וכו' גם הוא יתב"ש לא ישנה ולא ישים כל מחלה. וכאן נאמר והיה עקב שהוא לשון סוף. היינו שבסוף תשמעון אף שבינתיים יהיה איך שיהיה ויהי מקום להשראת בחינת מחלה אשר שם במצרים. ולבסוף כאשר ישמעון אזי והסיר ה' ממך כל חולי וכל מדוי מצרים שנתהוו להם ח"ו בעת הקלקול ואז יחזור הכל לשרש התיקון.
(אמרי אמת להרה"ק מלובלין)

כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם (ו', י"ח) פרש"י אל תאמר כן לא תירא מהם, ולי נראה לפרש כי ידוע שעיקר הכל הוא האמונה והבטחון דכוחה להוסיף ישועה בפמליא של מעלה. אבל אם ח"ו נופל מהאמונה אי אפשר להושיע, וזהו שאמר כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני ותפול מהאמונה שלך, ואמר הקב"ה איכה אוכל להורישם היינו באיזה זכות אוכל להיות בעזרתם אם אין להם אמונה, על כן העצה היא לא תירא מהם רק תדע כי אין מעצור להשי"ת להושיע אם רב אם מעט.

(לקוטי רבי משה יעקב)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א תשע"ה באב תשל"ה פאבא ל'צפ"ס ע"א. א.א. 511 ב

הוא רק גוף הוא מוכרח להאמין שיש מי שנותן בו חיות, והוא שנותן בו כח להתחזק על המידה הרעה שלו, היות שהמידה הרעה שלו נשארת בו תמיד. ומדוד המלך נלמד עד כמה שהאדם הוא "אין", כי אפילו דוד המלך שהגיע לתכלית ההשגה של בחינת "אנוש", ואמר "אין מתום בבשרי מפני זעמך ו"אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וזו היתה גדלותו שהגיע למצב של "מה" שהיא המדריגה הגדולה ביותר. עם כל זה הגיע למצב שהיה יכול לסכן את עצמו ולומר "בחנני ה' וגסני צרפה כליותי וליבי", שמשמעות הדבר שהוא לא צריך את הסיבות ויש לו דביקות בבורא שלא ע"י ההתקשרות בסיבות. ומכאן אנו יכולים ללמוד כמה האדם הוא 'אין'. ולשם כך נברא האדם בבחינת "אין" בכדי שיגיע לתכלית שלו שהיא "אשרי אדם מפחד תמיד", שיחיה כל הזמן בתחושת סכנה שלא יאבד את הסיבות ששומרות עליו. זוהי התכלית של הבריאה שבשבילה נברא העולם. ואז הוא מכריח את הקדושה להתגלות בזה העולם, וזוכה ל"פה אל פה אדבר בו". וזהו "חוצפא כלפי שמיא" שיכול לבוא עם הכח הכי גדול.

ועל זה הצטער רבי עקיבא כל ימיו מתי יבא פסוק זה לידי ואקיימנו, דהיינו שבכח הבחירה אוכל לבטל את הכח של האנוש ועייז להכריח את הקדושה לבטל את התוהו ובוהו שלה. והיינו שהרבש"ע נמצא בתוהו ובוהו שאף אחד לא יודע ממנו, וברא את עולם העשיה בכדי שיהיה נעבד ע"י האנוש. שבאמצעות

האדם הזה שחי עם הסיבה שכל הזמן הוא עלול לחטוא ורק הסיבה היא שמונעת אותו, הוא חי כל היום בפחד מן הסכנה שלא יעשה את הרע מהשורש שלו - אם הוא גנב או רוצח או נואף - וצועק לה' "הצילני מיד אויבי ומרודפי כי אמצו ממני" "הוציאה ממסגר נפשי". בכל פעם שהמצב הרע מתעורר מתחיל האדם לפחד ומבקש את הסיבות, נמצא שהמידה הרעה היא הסיבה שמעוררת אותו לפחד. אולם אותם יהודים שעבדו על עצמם אינם מחכים לסיבה של התעוררות המידה הרעה בכדי לפחד, רק הוא מעורר לעצמו את הפחד, מתוך שהוא מונח ב"מה" שלו, ב"עפר ואפר" שלו וב"תולעת ולא איש" "חרפת אדם ובזוי עם". הוא מכיר את יסוד הרע שלו, וכל רגע הוא מפחד מהסכנה של היסוד הרע שעלול להתעורר. ולכן הוא מבקש מה' שכל הזמן יחיה עם ההרגשה שהוא תלוי בתמידות בסיבות ולא יסיח דעת מן הסכנה, ומתחנן לה' שלא יעזבנו ובכל רגע ישלח לו סיבות שישמרו אותו מחטוא. דבר זה הוא בגדר "חוצפא כלפי שמיא", שהוא מבקיע את ההעלם ומכריח את הקדושה שלא תסתתר ממנו, ובכל רגע תשלח לו הסיבות שלא יעזבו אותו. זה שהגיע למדריגה זו, שחי עם סיבת כל הסיבות שהוא הרבש"ע שנאמר בו "כי לא יראני האדם וחי", הוא הזוכה להכנס לעולם הנעלם של הרבש"ע.

הרבש"ע עלה ברצונו לברוא עולם של בחירה, ולכן ברא את האדם בגוף בכדי שיעבוד אותו ע"י הגוף. ואיך? מכיון שהאדם

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

592 א

"מה". וזוכה להתגלות השי"ת. כי העולם ההוא שהקב"ה טמיר ונעלם בו אין אנו יכולים לידע ולהבין אותו, "כי לא יראני אדם וחי", רק אחר שהאדם מתבטל לפני הרבש"ע בתכלית הביטול הוא נעשה תוהו ובוהו, וכמו שהקב"ה הוא טמיר ונעלם כאילו אינו ואף אחד לא יודע ממנו, כך הוא האדם הזה זה לעומת זה, ואז הוא זוכה להגיע לרבש"ע. כי היות שהוא אין ואינו קיים כל הקיום שלו הוא רק מהרבש"ע, וכל כח וכח וכל פעולה שהוא פועל הוא חי בביטול חזק כ"כ עד שאינו קיים כלל, והמציאות של החכמה שלו היא "חכמה מאין", מהאין של הקדושה - שהיא אין - שהיא הנותנת כח לאדם. וכאשר האדם מכיר בזה הוא מבטל את עצמו, והרבש"ע נעשה מפורסם ע"י הבחירה. ומהי הבחירה? שהאדם ידע ויכיר שהוא שרוי בסכנה.

האדם תמיד בסכנה שלא ישכח את יסודו, "מה". ומדוד המלך אנו רואים עד כמה האדם הוא אין ובאיזה סכנה גדולה הוא נמצא בכל נשימה. כי דוד המלך הגיע למדרגה הכי גבוהה שנעשה מרכבה לשכינה, הוא היה ביער וננשך ע"י החיות וכל סוגי הנחשים, וטבע בכל הימים, ונתנסה בכל הפחדים, ובכל זה הכניס את הקב"ה, עד שהוריד את השכינה לארץ, ונתבטל בביטול גמור עד שנעשה מרכבה להשי"ת ונעשה מציאות הוי'. ועם כל זה ברגע אחד איבד את הסיבות, ושכח את התלות שלו ברבש"ע, עד שאמר "בחנני ה' ונסני", דהיינו שיש לו התקשרות עם הרבש"ע. ומזה אנו לומדים עד כמה האדם אין ובאיזה סכנה הוא נמצא בכל נשימה ונשימה. וכל

הבחירה יחיה האדם ביסוד שלו, יסוד האין, "מה אנוש כי תזכרנו", ובכל פעולה שעושה הוא רואה את הסיבה שנותנת לו את הכח והרצון לעשות, באופן כזה נעשה האדם בטל והקב"ה בא אל מקומו. כי עד עתה היה טמיר ונעלם בעולמו, וע"י שהאדם התבטל והשיג שכל חייו הם סיבות, הרבש"ע נודע בעולם העשיה ונעשה לו כאן מקום בזה העולם. ואז נתגלה הבחינה של "ברוך כבוד ה' ממקומו" שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ו"מלא כל הארץ כבודו". כולם יודעים ממנו ע"י הביטול של האנוש.

וזו היתה עבודתו של רבי עקיבא שכל ימיו השתוקק לבא לבחינת "אחד". דהיינו שבבחירתו יכריח את הקדושה להתגלות בעולם הזה, וממילא תצא מן ההעלם ויתבטל התוהו ובוהו שלה. ובשעה שסרקו הרומאים את בשרו במסרקות של ברזל והמלאכים שאלו "זו תורה וזו שכרה?" אמר להם הקב"ה אם אינכם שותקים אני מחויר את העולם לתוהו ובוהו, הכוונה בזה היא, שתכלית הבריאה היא שאדם יחיה בהרגשה "כגמול עלי אמו", וע"י שיש בחירה יש מציאות לאדם להיות קשור אל הרבש"ע ע"י הסיבות, ולהכיר ש"בהמות הייתי עמך" והוא המהווה והמנהיג ועושה את הכל באמצעות הסיבות, וכך מתבטל התוהו ובוהו והרבש"ע מתגלה בעולם הזה. וזה מה שאמר להם הרבש"ע, אם אינכם שותקים אני מבטל את הבחירה וחוזר לתוהו ובוהו שלי, וממילא ישאר העולם תוהו ובוהו.

אמנם בכח הבחירה האדם מגיע לבחינת

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

511

הענין הזה של דוד לא בא אלא ללמדינו דבר זה, כי הדברים כפשוטם אינם מתקבלים על הדעת האיד דוד המלך אמר כאלו דיבורים, הרי "לא יראני אדם וחי" "ופני לא יראו" ואיד סליק אדעתיה לחשוב שהוא חי עם הרבש"ע. וע"כ שכל הנפילה שהיתה לדוד לא היתה אלא להורות תשובה ליחיד, וללמד לכל אחד ישראל שבכל רגע צריך לזכור את יסוד האין שלו, ולדעת שהוא בבחינת נפילה. כי הרבש"ע הוא טמיר ונעלם בעולמו, בעולם

של "כי לא יראני אדם וחי", והאדם יכול להכחיש בכל רגע, ורק ע"י תחושת הסכנה האדם מתבטל ביטול גמור, ובכל רגע ורגע, ובכל משהו שהוא עושה בעבודת ה', הוא מתהלך בביטול גמור שהרבש"ע הוא מציאות העולם - "ברוך כבוד ה' ממקומו" ו"מלא כל הארץ כבודו", והאדם אינו קיים - "מה". זוהי התכלית של הבריאה.

המשך יבוא אי"ה

המשך פניציה יקריה

כל המצוה אשר אנכי מצוה היום תשמרון לעשות וגו' (ה' א') התחיל בלשון יחיד וסיים בלשון רבים ומפרש לפי שצדיק יסוד עולם אפילו יחיד שעשה מצוה אשרי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, כדאיתא במסכת קידושין (דף מ ע"א).

כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך (ה' ה') שואלים דה"ל כאשר מייסר איש את בנו, אלא האב אמנם רוצה שבנו ילך בדרך ישרה ובדרך האמת אך דרך האמת מה היא גם האב אינו יודע ולזה זקוק לעזרת השי"ת. וזה הפירוש כאשר ייסר איש את בנו שילך בדרך הישר והאמת אף שבעצמו אינו יודע הדרך האמיתית. כן ה' אלקיך מיסרך, והשי"ת כן יודע להדריכו לדרך הישר והאמת. הוראה מעשית: ממורה הדרך אפשר לקבל הכוונה להשמר מדרכים לא טובות, אך הדרך האמיתית צריכים למצא כל אחד בעצמו...

בעת ההיא אמר ה' אלי פסל לך וגו' (י' א') כשכתוב בעת ההיא הוא בכל עת ובכל זמן לעולם, וכתוב ואני תפלתי לך ה' עת רצון וכו' פירוש שיעשה כל העתים לעת רצון כדאיתא במדרש אגדת בראשית כל שעה ושעה שאני מתפלל לפניך תעשה אותה עת רצון היינו שיקשר את העת לרצונו הפשוט כפי שהיה בעת בריאת העולם, וזה מוטל על כל איש מישראל לידע שהוא מחויב לתקן הכל, וזה שייך בכל דור ודור הן בכל שנה והן בכל חודש והן בכל שבת ובכל שבוע ובכל שעה ובכל רגע וכו' ואחר שנתן הקב"ה אותה העת ואותו האדם, כל אחד בדורו צריך לידע שבו תלוי השלימות כולו ויראה לתקן הכל, לזה אומר הכתוב בעת ההיא אותה העת מתי שהיא באה לעולם.

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך וגו' (י' יב') איני מבקש ממך אלא שתדע בחינת מ"ה היינו בשני אופנים שצריך כל אדם לידע השפלות שלו והשפלות של כל העוה"ז העולם השפל והגשמי הזה שנקרא מ"ה, וכשהוא יודע השפלות שלו והשפלות של כל העולם והוא מתחזק את עצמו בעבודת הבורא ומקשר כל העולם ע"י קיום התורה והמצוה לרצונו הפשוט אזי יכול להשיג בחינת מ"ה כידוע המדה שנקראת מ"ה וכו'. כשהוא בא לבחינת מה אדם ותדעוהו שמקשר עצמו ע"י הדעת לבחינת מ"ה בשפלות שלו. (בית אהרן מקרלין)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' ערני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

